

Motion till riksdagen 2013/14:So284

av **Agneta Luttropp och Mats Pertoft (MP)**

Assistans

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utöka möjligheten till inhibition av beslut från Försäkringskassan som innebär en minskning eller helt borttagande av assistansersättning för stödanvändaren.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i lagen införa en minsta garanterad period efter ett beslut som minskar eller tar bort assistansersättningen.

Bakgrund

Personer som får avslag på en ansökan om stöd enligt LSS kan överklaga till förvaltningsrätten. Vidare kan en dom i förvaltningsrätten överklagas till kammarrätten och sedermera till Högsta förvaltningsdomstolen.

Sedan lagen instiftades har kommunerna haft det huvudsakliga ansvaret för att tillämpa och implementera lagstiftningen. Under denna period kan man konstatera att LSS till en stor del formats och utvecklats i förvaltningsrätterna genom överklaganden och avslag om stöd.

I 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) finns en bestämmelse om inhibition. Den domstol som ska pröva ett överklagande får besluta att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla och även i övrigt besluta rörande saken.

Det huvudsakliga syftet med inhibition är att domstolen skall ha möjlighet att förhindra verkställighet av ett beslut som får stora och svåra konsekvenser för den enskilde som svårt kan repareras i efterhand. Indragning av assistansersättning bör kunna ses som ett typexempel på ett sådant beslut där inhibition regelmässigt bör övervägas p.g.a. de stora konsekvenser beslutet får för stödanvändaren.

Fel! Okänt namn på

När ställning skall tas till om ett inhibitionsförordnande skall meddelas måste alltid en viss prövning av sakfrågan i målet göras. Vilken grad av sannolikhet för att överklagandet skall bifallas som bör krävas för att inhibition skall meddelas framgår inte av lagtexten. Svaret på den frågan kan i viss mån variera beroende på vilka intressen som står emot varandra i målet. Som regel bör emellertid en tämligen hög grad av sannolikhet krävas.

Domstolarna är av tradition mycket restriktiva med att meddela inhibition. Det är ytterst sällsynt att se inhibitionsyrkanden som bifalles när det gäller mål som handlar om sociala stöd- och serviceinsatser som exempelvis personlig assistans.

Detta är en osäker rättspraxis som mycket hårt kan drabba den enskilde. LSS-ärenden är bedömningsmål och kan ge olika/osäkra utslag. Många ärenden om assistans som överklagas till förvaltningsrätten har en handläggningsperiod på 12–18 månader. Cirka 20 procent av förvaltningsdomstolens ärenden om socialförsäkringar handlar om LSS. I januari 2012 kom det in 3 075 mål rörande LSS i hela landet. I december samma år fanns 1 666 icke avgjorda ärenden. (Källa Sveriges domstolar.)

Oavsett om den enskilde får rätt eller fel i förvaltningsrätten bör möjligheterna att behålla insatserna under prövning stärkas; det bör vara mer generösa bestämmelser för att få inhibition. Att helt bli utan eller få färre assistanstimmar under den tid en överklagan sker i kammarrätten kan allvarligt skada den enskilde inte bara under överklagandetiden utan även framöver.

När kommuner vid omprövning beslutar om färre timmar är huvudregeln att beslutet gäller omedelbart. Kommunen har dock möjlighet att låta insatsen kvarstå i avvaktan på domstolens prövning. Ett fåtal kommuner utnyttjar denna möjlighet.

Ett alternativ till att göra inhibitionsreglerna mer generösa skulle kunna vara att införa en lagregel som garanterar en viss omställningsperiod för den person som fått sin assistansersättning minskad eller borttagen. Den enskilde får då en chans att söka alternativa insatser och kommunen får en chans att i god tid förbereda de insatser som krävs efter att en övervältring skett från assistansersättningen till övriga kommunala insatser enligt LSS.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 30 september 2013

Agneta Luttröpp (MP)

Mats Pertoft (MP)